

RAAP-NOTITIE 1331

Plangebied Gariperwei Oudega
Gemeente Smalingerland
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend
veldonderzoek

Colofon

Opdrachtgever: gemeente Smallingerland

Titel: Plangebied Gariperwei Oudega, gemeente Smallingerland: archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: september 2005

Auteur: *D. van den Berg*

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2005\SMGW\N01331-SMGW.doc

Projectcode: SMGW

Projectleider: drs. T.A. van den Bergh

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: niet van toepassing

Autorisatie: drs. H.W. Veenstra

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2005

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: gemeente Smallingerland
- *aanleiding onderzoek*: uitbreidingsplan voor woningbouw
- *datum uitvoering veldwerk*: 15 september 2005

Locatiegegevens

- *plangebied*: Gariperwei Oudega
- *plaats*: Oudega
- *gemeente*: Smallingerland
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 11B
- *plangebied in gebruik als*: deels braakliggend, deels grasland
- *oppervlakte plangebied*: ca. 1,3 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 195.850 / 571.530

Onderzoeksvragen

Wat is de mate van bodemverstoring in het plangebied? Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; <http://www.sikb.nl>). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: volgens de FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra: www.fryslân.nl/binfo/chk/inhoudstartchk.htm) is voor het plangebied voor de periode Steentijd-Bronstijd een quickscan nodig (3 boringen per hectare, aangevuld tot 6 boringen per hectare bij een intact bodemprofiel). Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is een karterend onderzoek 3 nodig (historisch en karterend onderzoek (6 boringen per hectare)).

- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem):*
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): monumentnr. 15032, Oudega-dorp: terrein van hoge archeologische waarde.
ARCHIS-waarnemingsnummer 39994: kogelpotscherven uit 6 met lange turven opgezette putten (coördinaten: 196.120/571.260).

Bodemkundige gegevens

- *bodem volgens bodemkaart:* laarpodzolgronden met lemig fijn zand (Stiboka, 1976: code cHn21, grondwatertrap IV).

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen:* min of meer regelmatig verdeeld over het plangebied
- *gebruikt boormateriaal:* gutsboor 2 cm
- *totaal aantal boringen:* 9
- *minimaal geboorde diepte:* 0,7 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte:* 1,0 m -Mv
- *boorbeschrijvingen:* onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met:* meetlint

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch):* de laagopeenvolging, van boven naar beneden beschreven, bestaat uit een toplaag van bruingrijs, matig humeus zand (bouwvoor). Hieronder bevindt zich een verstoorde zandlaag (vlekkerig, met podzol- en humusbrokken) tot maximaal 0,8 m -Mv. Met name het braakliggende oostelijke deel van het plangebied (figuur 1: boringen 1, 2 en 3) is diep verstoord. Aangenomen mag worden dat in dit deel van het plangebied de oorspronkelijk aanwezige podzolbodem verstoord is tot in de C-horizont. In de boringen 5 en 6 bevindt zich onder de verstoorde zandlaag een circa 0,04 m dik veenlaagje (donkerzwartbruin, amorf veen). Waarschijnlijk is het veen in de boringen 7, 8 en 9 opgenomen in de verstoorde zandlaag (bruingrijs, matig humeus zand) onder de bouwvoor. Hieronder bevindt zich (licht)geelgrijs tot geel, zwak siltig, matig fijn zand (dekzand). In dit dekzand is geen podzolbodem waargenomen.
- Archeologische indicatoren in boringen: geen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodem in het plangebied bestaat uit een bouwvoor en een verstoorde zandlaag op het dekzand met in het zuidwestelijke deel (op het dekzand) een dun laagje veen. Ten noorden hiervan is het veen waarschijnlijk opgenomen in de verstoorde zandlaag onder de bouwvoor. In dit dekzand is geen podzolbodem waargenomen. In het oostelijke deel is de podzolbodem opgenomen in de verstoorde zandlaag. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en er zijn ook geen andere aanwijzingen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van (grotere) archeologische nederzettingen.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van onderhavig booronderzoek wordt voor het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

- *contactpersoon overheid*: dr. G.J. de Langen, provinciaal archeoloog Fryslân, tel. 058-2925487.
- *contactpersoon RAAP*: drs. T.A. van den Bergh, projectleider, tel. 0512-589140.

Literatuur

Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Stiboka, 1976. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 11 West Heerenveen*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1991. *Grote Provincie Atlas Friesland, schaal 1:25.000*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Overzicht van figuren en tabellen

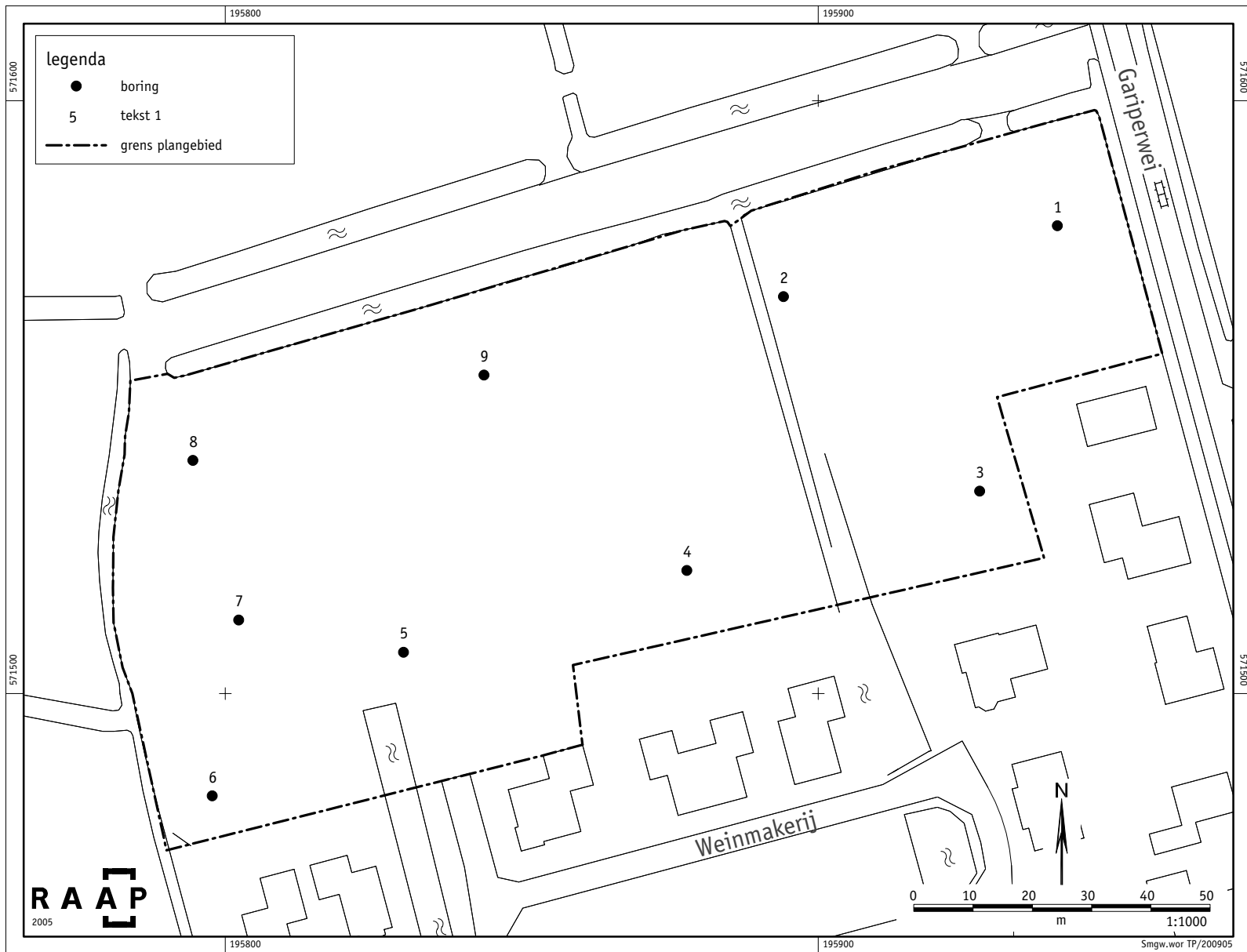
Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage1. Boorbeschrijvingen.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

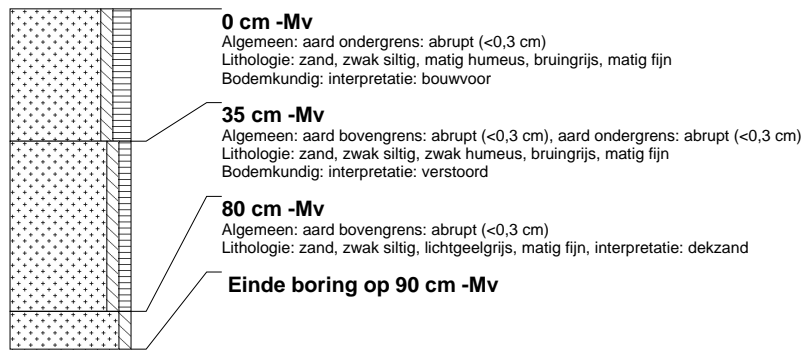

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen

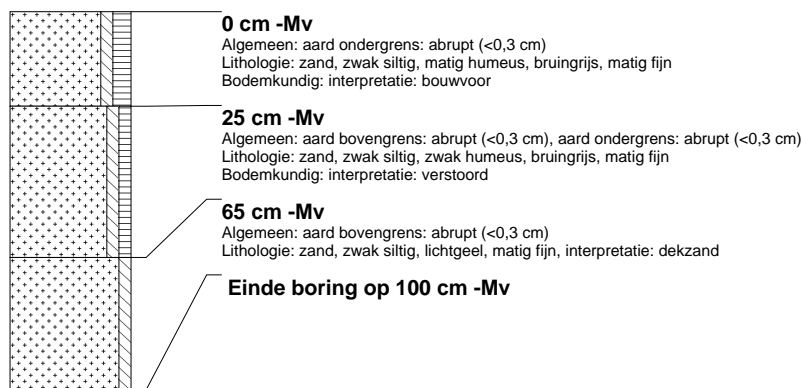
boring: SMGW-1

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallerland, uitvoerder: RAAP Noord

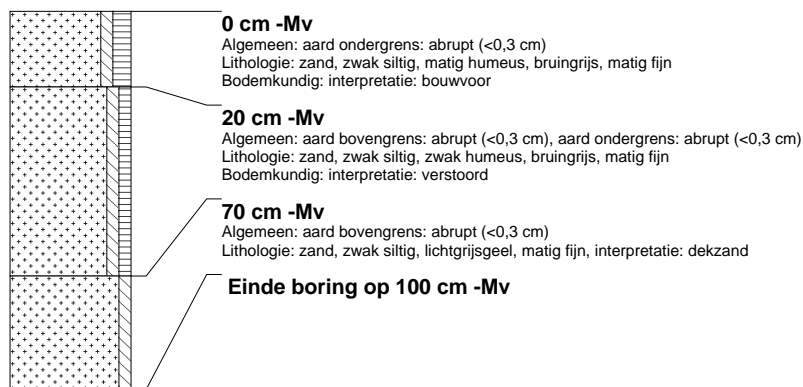
boring: SMGW-2

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallerland, uitvoerder: RAAP Noord

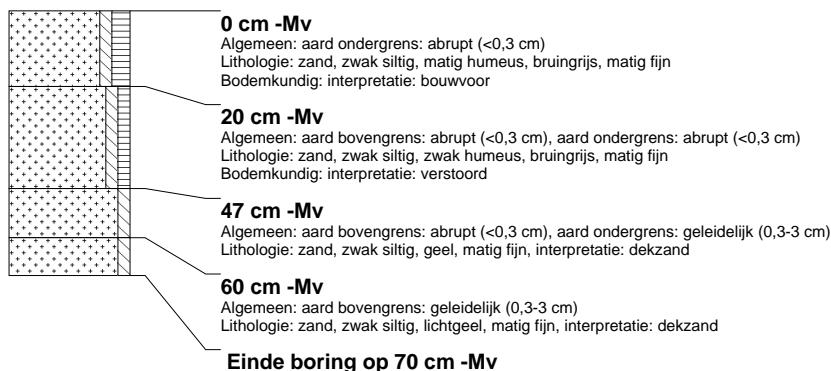
boring: SMGW-3

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMGW-4

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMGW-5

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

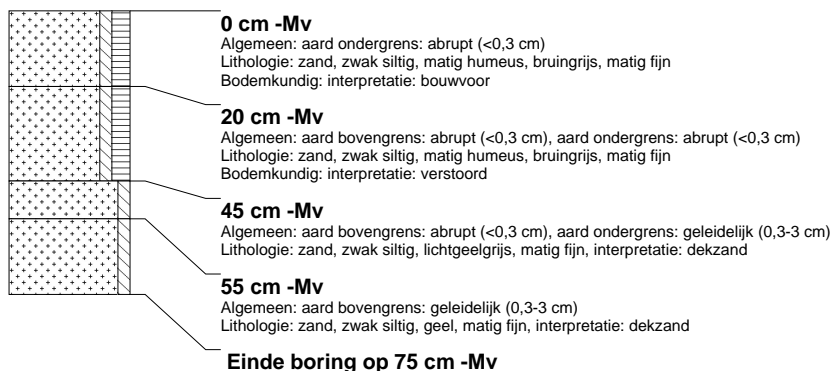
boring: SMGW-6

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

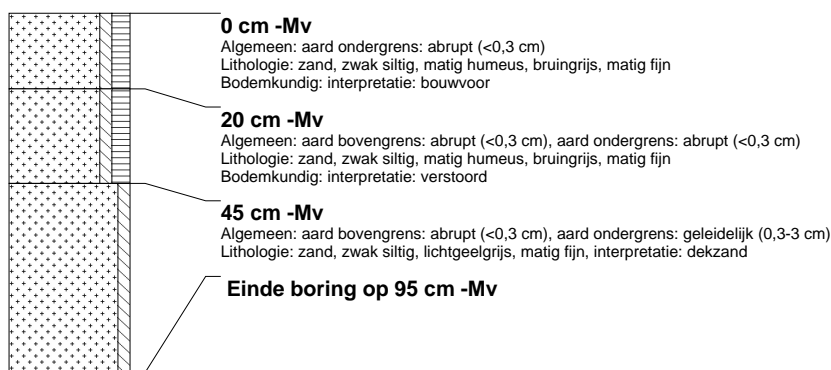
boring: SMGW-7

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMGW-8

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMGW-9

beschrijver: TB/DOB, datum: 15-9-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: OUDEGA, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

